Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

দশম শ্রেণীৰ বাবে

ইতিহাস

পাঠ - ২

মহাত্মা গান্ধী আৰু ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্রাম

অংশ – ৪

অনামিকা দাস

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন আগষ্ট, ১৯৪২

- ১৯৩৯ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধ আৰম্ভ হয়।
- গান্ধী আৰু নেহৰুৱে হিটলাৰ আৰু নাৎসী বাহিনীৰ বিৰোধিতা কৰিছিল।
- কিন্তু সম্পূৰ্ণ স্বাধীনতাৰ বিনিময়ত কংগ্রেছে ব্রিটেইনক সমর্থন কৰাৰ প্রতিশ্রুতি আগবঢ়ায়।
- ব্রিটিছ চৰকাৰে এই প্রস্তাৱ নাকচ কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

কংগ্রেছৰ প্রতিবাদ আৰু ব্যক্তিগত সত্যগ্রহ —

- ১৯৩৯ চন : কংগ্রেছৰ মন্ত্রীসকলে প্রতিবাদত পদত্যাগ কৰে।
- ১৯৪০-১৯৪১ : চৰকাৰৰ ওপৰত হেঁচা প্রয়োগ কৰিবলৈ ব্যক্তিগত সত্যাগ্রহৰ ধাৰাবাহিক আয়োজন কৰা হয়।
- ব্রিটেইনত সৰ্বদলীয় চৰকাৰ আছিল। শ্রমিক দলৰ সদস্যসকলে ভাৰতৰ প্রতি সহানুভূতি প্রদর্শন কৰিছিল। কিন্তু প্রধানমন্ত্রী চার্চিলে স্বাধীনতাৰ বিৰোধিতা কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ক্রিপছ মিছন আৰু ব্যর্থ আলোচনা —

- ১৯৪২ চনত চার্চিলে ভাৰতীয় ৰাজনৈতিক দলৰ সৈতে আলোচনা কৰিবলৈ ছাৰ ষ্টেনফোর্ড ক্রিপছক পঠিয়াইছিল।
- তেওঁ যুদ্ধৰ পিছত স্ব-শাসিত এখন ভাৰতীয় যুক্তৰাষ্ট্ৰ গঠনৰ প্রস্তাৱ দিয়ে। কিন্তু ক্ষমতাৰ হস্তান্তৰৰ প্রস্তাৱ নিদিয়াত ৰাজনৈতিক দলসমূহে ক্রিপছ প্রস্তাৱ অগ্রাহ্য কৰে। ফলস্বৰূপে এই মিছন ব্যর্থ হয়।
- গান্ধীয়ে বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন আৰম্ভ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ কাৰকসমূহ–

- ভাৰতত জাপানৰ আগ্রাসনৰ ভয়।
- পূৰ্ব বংগত সন্ত্রাস।
- ব্রিটেইনে ভাৰতক ফলপ্রসূভাৱে ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰিব বুলি ভাৰতীয় সকলৰ মনত নিৰাপত্তাহীনতাৰ সৃষ্টি।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ১৯৪২ চনৰ আগষ্ট মাহত নিখিল ভাৰত কংগ্রেছ কমিটিয়ে ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ আৰম্ভ কৰে। ১৯৪২ চনৰ ৮ আগষ্টত বম্বাইত সৰ্বভাৰতীয় কংগ্রেছ কমিটিয়ে এটি প্রস্তাৱ গৃহীত কৰে।
- গান্ধীয়ে 'কৰিম নহয় মৰিম' শ্লোগানেৰে জনসাধাৰণক আহ্বান জনাইছিল।
- লগে লগে কংগ্রেছক নিষিদ্ধ কৰা হয় আৰু গান্ধী তথা কংগ্রেছৰ বেছিভাগ নেতাক গ্রেপ্তাৰ কৰা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

১৯৪২ চন, ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনত গান্ধীৰ বক্তৃতা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ বিশাল প্রতিবাদী শোভাযাত্রা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- সমগ্ৰ দেশতে হৰতাল আৰু বিক্ষোভ।
- ৰাইজে ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ সকলো প্ৰতীক যেনে ৰেলৱে ষ্টেচন, আইন আদালত, থানা আদিত আক্ৰমণ কৰে।
- ৰেল লাইন ক্ষতিগ্ৰস্ত হোৱাৰ লগতে টেলিগ্ৰাফ লাইন কৰ্তন কৰা হয়।
- কোনো কোনো ঠাইত মানুহে নিজৰ স্বতন্ত্ৰ চৰকাৰো স্থাপন কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- উত্তৰ প্ৰদেশ, বিহাৰ, বংগ, বোম্বাই, ওড়িশা আৰু অন্ধ্ৰপ্ৰদেশত এই আন্দোলনে ব্যাপক ৰূপ ধাৰণ কৰিছিল।
- বালিয়া, চাতাৰা, দৰৱাৰ, বালাসোৰ, তালচেৰ আদি ঠাইবোৰ ব্ৰিটিছ শাসনৰ পৰা মুক্ত বুলি ঘোষণা কৰি তাত থকা জনসাধাৰণে নিজাকৈ চৰকাৰ গঠন কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

যদিও এই আন্দোলনটো অল্পকালীন আছিল, তথাপিও ইয়াৰ দ্বাৰা দেশত জাতীয়তাবাদী অনুভূতিয়ে কিমান গভীৰতা লাভ কৰিছে আৰু জনসাধাৰণে গঢ়ি তোলা সংগ্রাম আৰু ত্যাগৰ মহান ক্ষমতাক প্রদর্শন কৰিছিল।

- ছাত্র-ছাত্রী, মহিলা, কৃষক, আৰু শ্রমিকসকলে গুৰুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- স্বাধীনতাৰ দাবীক জাতীয়তাবাদী আন্দোলনৰ তাৎক্ষণিক কার্যসূচীলৈ পৰিণত কৰিছিল।
- আন্দোলনৰ পিছত স্বাধীনতাৰ দৰদামৰ বিষয় হৈ থকা নাছিল। ইয়াৰ পিছত বৃটিছ চৰকাৰৰৰ লগত কৰিবলগা এটাই বুজা-পৰা বাকী আছিল সেয়া হ'ল ক্ষমতা হস্তান্তৰ।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মূল্যায়ন

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

১) ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন কেতিয়া হৈছিল ?

২) ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ মূলমন্ত্ৰ কি আছিল?